

Nuoširdi bendrystė – gyvenimo sukrautas lobis

Stasys Butkus su sūnumi Ričardu, marčia Irena ir anūku Matu.

„Turėdamas daug energijos ir begalę kantrybės, visada randa laiko kitiems ištarti gerą žodį, padovanoti šypseną, patarti, parodant, kad kiekvienas šalia esantis žmogus yra svarbus ir reikalingas“, – taip Lietuvos Šimtmečio ažuolų nominacijoje buvo apibūdintas apdovanojimą „Už pagalbą ir gerą žodį“ pelnęs ilgametis Kiemėnų bendruomenės vadovas Stasys Butkus. Jis pažadėjo, kad kai tik jam bus įteiktas šios nominacijos prizas – stelmužiukas, legendinio Stelmužės ažuolo palikuonis, medelį pasodinti Kiemėnų kaimo parke.

O praėjusią savaitę Kiemėnų bendruomenės žmonės susirinko paminėti Stasio Butkaus 80-mečio jubiliejais.

Į Pasvalio kraštą – iš Žemaitijos

Pasveikinti ir pagerbti daug savo gyvenimo metų bendruomenei paaugojusio jubilato suėję bei jo bičiulius, buvusius bendradarbius, bendražygius sukviėtę Kiemėnų bendruomenės žmonės surengė nuotaikingą ir jaukią šventę – popietę „Prisiminimų taku“.

Kiemėnų kaimo bibliotekininkė Violeta Atkočiūnienė pakvietė mintimis pasivaikščioti Stasio Butkaus vaikystės, jaunystės ir prasmingos brandos keliais.

Kelmės rajone, kur vingiuoja Kražantė ir Dubysa, kur įsikūręs

Palendrių šv. Benedikto vienuolynas – Stasio tėviškė, jo gimtinė. Ten gyvenusi Butkų šeima 1940 metų rugsėjį susilaukė penkto sūnaus. Mažylis augo darnioje, religingoje, vienas kitą mylinčių žmonių šeimoje. Butkų troboje buvo giedamos gegužinės pamaldos, Kalvarijų kalnai, o kiekvieną sekmadienį visa šeima važiuodavo į bažnyčią.

Stasiukas buvo vos ketverių, kai jo šeimai kariškių įsakymu teko kraustyti į kitą vietą – į Burbaičių kaimą. Sėdėdamas tėvų vežime, berniukas savo akimis regėjo laukuose paliktus tankus, o pakelėse – žuvusius kareivius. Pokario metais

jis ir namuose ne kartą matė į piramidę sustatytus šautuvus, girdėjo iš seklyčios sklindančius nepažįstamų vyrų balsus... O eidamas į mokyklą matydavo, kaip juos, kaimo vaikus, kryžiaus ženklų laimina sodiečiai, vežami į tremtį, į Sibirą. Neramūs tada buvo laikai...

Atmintin ilgam įstrigo mokykloje surengtas Kelmės ligoninės vyriausiojo gydytojo, o vėliau – žinomo poeto Eduardo Selelionio pirmosios knygos „Sąžinė“ pristatymas, poetų Vacio Reimerio, Marcelijaus Martinaičio atsiliepimai apie eiliuotą žodį. Prieš šv. Velykas per rekolekcijas Stasys su malonumu klausėsi įtaigių tėvo Stanislovo pamokslų. Antra vertus, teko išklausti ir ekskunigo Jono Ragauskio paskaitą. Toks laikotarpis ir tokia aplinka formavo Stasio požiūrį į gyvenimą, o šeimos, tėvų, vyresnių brolių pasėtas gėrio grūdą brandino gražų želmenį.

Į kaimo laukus atvažiuo pirmieji traktoriai, kombainai. Sodiečiai į visa tai žiūrėjo su nepasitikėjimu, iš tolo stebėjo tepaluotus, dulkėtus, prakituos MTS traktorininkus. Bet naujovės visais laikais domino jaunimą.

**Aidos GARASTAITĖS
nuotrauka**

Nuoširdi bendrystė – gyvenimo sukrautas lobis

Zina MAGELINSKIENĖ

(Atkelta iš 1 p.)

Stasys, baigęs vidurinę, įstojo mokytis į Raseinių proftechninę mokyklą. Atliekant praktiką, kartu su bendramoksliais teko važiuoti į Kazachstaną plėšinius. Ten keturis mėnesius darbavosi Kustanajaus srities kviečių laukuose, vairavo kombainą. Baigęs profesinę mokyklą, pradėjo dirbti Kelmės MTS prikabinėtoju.

Pašauktas į sovietų kariuomenę, pakliuvo į Bažkirijos techninę mokyklą, ten įsigijo ekskavatoriaus mašinisto, buldozerininko ir autokrano vairuotojo teises. Netrukus pateko į JAV ir SSRS susitarimo „Dėl kariuomenės mažinimo“ sąrašą ir iš tarnybos buvo paleistas, bet privalejo dar dvejus metus atidirbti svetima krašte. Darbavosi Sverdlovsko mieste – ekskavatoriaus mašinistu, buldozerininku.

Grįžęs į gimtinę, Stasys ketino įsidarbinti Kelmės MSV, bet, kai nuvyko pas brolių į Kražius, tenykštis kolūkio pirmininkas prikalbino padirbėti brigadininku. 21-erių jaunuoliui vadovauti gerokai vyresnių žmonių kolektyvui buvo nelengva. Stasys įstojo į Klaipėdos žemės ūkio technikumą, įgijo agronomo specialybę. Kražiuose jis išdirbo penkerius metus.

Sukūręs šeimą, 1969 metais Stasys Butkus kartu su žmona Irena atsikėlė į Pasvalio kraštą, į Kiemėnus. Dirbo Kiemėnų kolūkio brigadininku, Šakarnių fermos vedėju. Siekdamas žinių, studijavo Lietuvos veterinarijos akademijoje.

Šešiolika – lemtingas skaičius

Po kiek laiko jam pasiūlomos Kiemėnų apylinkės vykdomojo komiteto pirmininko pareigos. Jose

Stasys darbavosi šešiolika metų, kol Kiemėnų apylinkė buvo panaikinta ir prijungta prie Saločių. O tada Stasys Butkus išrenkamas Saločių apylinkės pirmininku.

Prieš kelis dešimtmečius: su žmona Irena bei sūnumis Ričardu ir Vaidu.

Lietuvoje prasidėjus Atgimimui, Stasys nedvejodamas ir atvirai parodė, jog pritaria Sąjūdžio idėjoms. Saločiuose susikūrė stipri Sąjūdžio grupė, išsikėlusį tikslą – miestelyje atstatyti sovietmečiu nugriautą Laisvės paminklą. Stasys kartu su kitais sąjūdiečiais kiekvieną šeštadienį plūšėjo paminklo atstatymo darbuose. Laisvės paminklas savo buvusioje vietoje vėl iškilo per tris mėnesius.

1990 metais, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, Stasys Butkus išrenkamas Saločių apylinkės viršaičiu, Namišių rinkimų apylinkės žmonės jam patikėjo rajono tarybos deputato mandatą.

Vieną dieną pas Stasį į namus užsukęs Kyburių bažnyčios klebonas Antanas Gužauskas paprašė dėstyti tikybą Kiemėnų mokykloje. Stasys sutiko ir tuoj pat įstojo į Panevėžio katechetų mokyklą. Vaikus tikybos

jis mokė dvejus metus.

1995 metais apylinkės panaikinamos – vietoj jų įkuriama seniūnijos. Stasiui kurį laiką teko paragauti ir bedarbio duonos. Vėliau įsidarbino

Namišių kaimo bibliotekoje ir joje triūsė šešiolika metų.

2003 metų vasario mėnesį grupė iniciatyvių Kiemėnų kaimo žmonių įkūrė bendruomenę. Stasys vienbalsiai išrenkamas bendruomenės pirmininku ir šiose pareigose darbavosi šešiolika metų. Tais pačiais metais Pasvalio krašto bendruomenės susijungė į rajono bendruomenių sąjungą. Stasiui patikimos šios sąjungos pirmininko pareigos – nelengvą našą ant savo pečių jis kantriai nešė vėlgį šešiolika metų. Tad šešiolika Stasio gyvenime yra lemtingas skaičius – jis kartojasi nuolat.

„Mūsų Stasys – tai žmogus, spinduliuojantis šviesą. Intelektualus visuomenininkas, reiklus sau, turintis talentą ir gebėjimą suburti žmones. Jis kiekvieną, esantį šalia, skatina pasitikėti savo jėgomis, gebėjimais ir galimybėmis. Jis daug mąsto, mažai kalba, moka suprasti bei įvertinti ir žmones, ir jų darbus“, – sakė Violeta Atkočiūnienė.

Visi, ką tik bekalbinome, geru žodžiu minėjo Stasio Butkaus nuoširdumą, pareigingumą, rūpestingumą, pasiaukojimą bendruomenės reikalams, vardijo didelius Kiemėnų bendruomenės, kuriai net šešiolika metų vadovavo Stasys, nuveiktus darbus, įgyvendintus projektus.

„Mūsų Stasys – mažakalbis, užtat savo mintis puikiai sugeba išreikšti rašydamas“, – teigė jubilato kraštiečiai. Stasys Butkus yra išleidęs knygas „Namišių seniūnija“, „Kur tas kelelis pikas nuves“, parašęs ne vieną apsakymą. Jis – prisiekęs savišveiklininkas, vaidinantis kaimo mėgėjiškuose spektakliuose.

„Didelis ačiū Stasiui Butkui už

jo didžiulį indėlį į bendruomenių vienijimą ir stiprinimą. Ačiū už paaugotą laiką ir jėgas, siekiant, kad žmonės burtųsi, kad būtų arčiau vienas kito. Stasys – tikras mūsų krašto patriotas, jo istorijos ir tradicijų puoselėtojas, kuklus, santūrus, bet labai kilnių tikslų atkakliai siekiantis žmogus“, – rajono meras Gintautas Gegužinskas minėjo, jog Stasį Butkų apibūdinančių gražių epitetų ieškoti tikrai nereikia.

Savo pirmtakui, stovėjusiam prie rajono bendruomenių sąjungos ištakų, šiltų žodžių negailėjo ir dabartinė šios sąjungos vadovė Helena Simonaitienė.

„Stasys visada turėjo ir dabar turi daug gerų idėjų. O svarbiausia – sugeba įtikinti ir įkvėpti kitus žmones, kad jie pasistengtų tas idėjas įkūnyti“, – teigė Namišių seniūnas Kęstutis Valantonis, sukaktuvininkui

Gražų jubiliejų minintį Stasį Butkų simboline juosta apjuosė Namišių seniūnas Kęstutis Valantonis.

tarybos deputatų klubo vardu Stasį Butkų sveikino šio klubo vadovas Juozas Bagdonas. Augalų žinovas jubilatui padovanojo vijoklinę gėlę – stambiažiedę ląstūnę.

„Prieš kelis dešimtmečius ši augalą aš pats gavau dovanų. Vėliau ji ėmiau dauginti ir išdalinau daugybei žmonių. Kai gėlė užaugs didelė, jos atžalas galėsit kitiems dovanoti ir jūs“, – ilgo gyvenimo ir jubilatui, ir augalui linkėjo J. Bagdonas.

Buvusį kolegą, aktyvų visuomenininką Stasį Butkų sveikino

Jubilatą sugraudino daina, kurią jam skyrė Kiemėnų moterų vokalinis ansamblis „Serbenta“.

užrišęs jubiliejinę juostą.

Namišių seniūnijos socialinė darbuotoja Angelė Valauskienė atviravo: „39-eri metai jau esu Namišiuose ir tiek pat pažįstu Stasį Butkų. Atvažiuau čia jauna, nedrąsi mergaičiukė, o apylinkės vadovas iš karto mane apkrovė visuomeninėmis pareigomis. Bet ir pats labai daug padėjo.“

Kiemėnų bendruomenės atstovai ilgametį savo pirmininką papuošė ažuolo lapų vainiku bei padėkojo, kad buvęs vadovas ir toliau liko aktyviu bendruomenės nariu.

Už kolegiskumą, perduotą patirtį ir neįkainojamus patarimus dėkojo jubilato pasveikinti atvykę buvęs Daujėnų seniūnas Stasys Mackevičius ir buvęs Saločių seniūnas Algimantas Mašalas. Pasvalio rajono

buvusios Kiemėnų pagrindinės mokyklos mokytojai, kiemeniečių šeimos. Savo dainas jubilatui skyrė Kiemėnų moterų vokalinis ansamblis „Serbenta“.

Sužadintas šventės svečių dėmesio, santūrusis kiemenietis Stasys Butkus nevengė ir pašmaikštauti: „Tikejasi, kad jūs visi tiesiai šviesiai pasakysit, kokių šūnybių per tą pusę šimto metų, kai gyvenu Pasvalio krašte, aš esu prikrėtęs. O jūs mane tik giriat... Ačiū visiems, kad buvot kartu kasdienybėje, šventėse, sunkiuose išbandymuose. Visą savo gyvenimą skyriau šalia esantiems žmonėms – bendruomenei ir šeimai. Tai pats didžiausias mano turtas“...

Aidos GARASTAITĖS
nuotraukos ir fotokopijos

1989-ieji: Stasio Butkaus žodis atstatyto Laisvės paminklo Saločiuose atidengimo iškilmėse.

Jubilatas ir jo šventės svečiai.